

Månedssrapport for oktober 2022

Markedskommentar

- Foreløpig få tegn til lavere inflasjon
- Sentralbankene fortsetter renteøkningene
- Oppgang i aksjemarkedene i USA og Europa

Økonomisk tilstand

De økonomiske indikatorene peker fortsatt nedover, men harde økonomiske tall som inflasjonen og arbeidsløsheten viser foreløpig ikke tegn til svakhet. Inflasjonen vil sannsynligvis avta gradvis ettersom aktiviteten avtar, men kjerneinflasjonen, som sentralbankene har fokus på, viser nesten ikke tegn til svekkelse. Det ser nesten ut som prisoppgangen sprer seg til stadig flere områder, noe som holder kjerneinflasjonen høy. Arbeidsløsheten viser fortsatt ikke tegn til å svekke seg nevneverdig, noe som vil medføre at sentralbankene fortsatt kommer til å øke rentene.

USA

Den 2. november økte som ventet FED (den amerikanske sentralbanken) styringsrenten med 0,75 prosentpoeng til intervallet 3,75 - 4,00 prosent. På pressekonferansen kom det klart frem at det var for tidlig å vurdere pause i renteøkningene. Sentralbanken tar høyde for at økningene vil virke med et etterslep på både økonomisk aktivitet og inflasjonen. Så FED sier at rentetoppen kan være høyere enn de så for seg i september, men sier ikke spesifikt hvor høyt de tror rente må settes. Markedet åpner nå for at det kan komme en økning på kun 0.50 prosentpoeng i desember, men det kan komme en serie med 0,50

prosentpoeng økninger fremover.

Arbeidsmarkedet er fortsatt stramt. Siden sommeren falt antallet som søker arbeidsledighetspenger, men det har steget marginalt igjen utover høsten. Antallet personer som søker arbeidsledighetspenger er nå 217.000. Antallet som søker for påfølgende uker, er på 1,44 millioner mennesker.

10 års rente i %

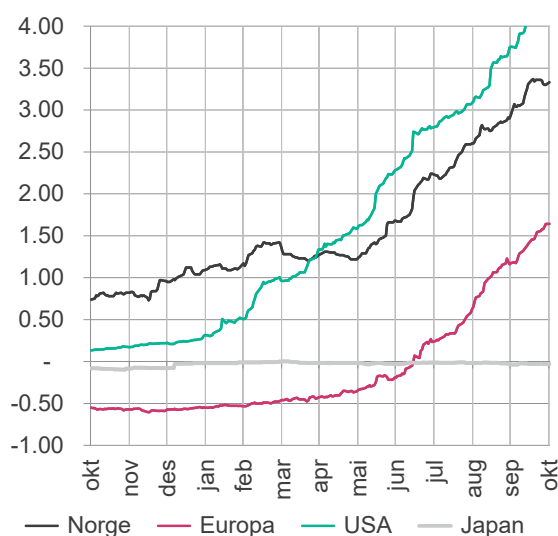
I september falt inflasjonen til 8,2 prosent på årsbasis. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernedeflatoren for privat forbruk. Denne stiger videre og er nå på 6,2 prosent, godt over FEDs mål på to prosent.

Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, har nå passert toppen og økte med 13,1 prosent det siste året. Dette er ned fra 16,0 prosent i juli. Det er helt klart at boligmarkedet er blant de første områdene der man ser tegn til svekkelse som følge av økte renter. Ny-

boligsalget avtar samtidig som nye byggesøknader også modererer seg.

Markedet ser at rentetoppen kan bli høyere enn tidligere antatt og priser nå inn en topp på litt over 5 prosent. Hvorvidt det kommer 0,50 eller 0,75 prosentpoengsøkning i desember i uklart, men sannsynligvis fortsetter FED og øke inn i 2023.

3 mnd rente i %

Europa

Den 27. oktober økte som ventet ECB (den europeiske sentralbanken) alle de sentrale rentene med 0,75 basispunkter; reforenten til 2,00 prosent og innskuddsrenten til 1,50 prosent. Sentralbanksjef Lagarde signaliserte ytterligere økninger fremover, men sentralbanken vil da være avhengig av utviklingen i nøkkeltallene. ECB fremstår som noe mindre aggressiv i rentesettingen etter møtet. Markedet forventer derfor kun økning på 0,50 prosentpoeng på rentemøtet i desember. De europeiske bankene har fått billige lån fra ECB gjennom den såkalte TLTRO ordningen. Fremover vil renten på disse lånene bli justert opp, så man regner med store tilbakebetalinger av denne type lån

fra bankene.

Arbeidsledigheten for eurolandene var uendret på 6,6 prosent i september, men det er fortsatt store forskjeller internt i EU. Ledigheten ligger på 3,0 prosent i Tyskland og 7,1 prosent i Frankrike, mens land syd i eurosonen, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 12,7 og 7,9 prosent.

Prisveksten fortsetter å øke og ligger på en rekordhøy årsvekst på 10,7 prosent i oktober. Inflasjonen ligger nå godt over inflasjonsmålet til ECB, som er 2 prosent. Kjerneinflasjonen økte til 5,0 prosent, men ECB vektlegger samlet prisvekst. Dette var nok en måned med høyere inflasjon enn forventet.

ECB har signalisert videre renteøkning, men var samtidig noe forsiktig. Markedene ser ut til å forvente en økning på 0,50 prosentpoeng på møtet i desember. Innskuddsrenten vil da bli 2,0 prosent, noe som ser ut til å være det uoffisielle konsensus på nøytral rente.

Norge

Den 3. november økte Norges Bank renten med 0,25 prosentpoeng til 2,50 prosent. Slik sentralbanken vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten mest sannsynlig settes videre opp i desember. Inflasjonen har økt mer enn ventet, og arbeidsmarkedet ser ut til å være litt strammere enn tidligere lagt til grunn. Det kunne tilsi å heve renten med mer enn 0,25 prosentenheter på dette møtet. På den annen side er det tegn til nedkjøling i deler av økonomien, og lavere frakt- og energipriser kan dempe prisveksten fremover. Renten er hevet mye på kort tid, og pengepolitikken begynner å virke innstrammende på økonomien. Dette taler for å gå

mer gradvis fremover i rentesettingen.

I oktober styrket kronen seg fra 10,65 til 10,29 mot euro, og den styrket seg fra 125,10 til 120,92 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil selge 3.700 millioner kroner på vegne av staten hver dag i november.

Ved utgangen av oktober var arbeidsledigheten målt av NAV på 1,6 prosent. Legger vi sammen tallene for de arbeidsledige og de på ulike statlige tiltak utgjør summen 76.600 personer, marginalt ned fra 76.900 i september. Dette tilsvarer 2,6 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB falt til 3,1 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen steg i september til 6,9 prosent på årsbasis, fra 6,5 prosent i august. Kjerneinflasjonen økte til 5,3 prosent, noe over Norges Banks anslag på 5,0 prosent.

Kredittveksten falt til 5,1 prosent i september. Husholdningenes kredittvekst var uendret på 4,3 prosent, og bedriftenes kredittvekst falt til 7,0 prosent. Med høyere rente ser det ut som husholdningens kredittvekst trender nedover. Veksten i detaljhandelen økte med 0,1 prosent i september, etter en økning på 0,7 prosent i august. Detaljhandelen har som ventet vært i en nedadgående trend siden pandemien, men det store markerte fallet som Norges Bank har ventet har ennå ikke inntruffet. Vi tror de økte kostnadene for husholdningene vil bremse detaljhandelen i tiden som kommer.

Norges Bank ser større usikkerhet om utsiktene enn normalt. Det videre forløpet for renten vil avhenge av den økonomiske

utviklingen. Markedet priser nå inn en økning på 0,25 prosentpoeng til 2,75 prosent på rentemøte i desember. Markedet forventer fortsatt en topp i området 2,75-3,25 prosent.

Rentemarkedene

Internasjonalt og Norge

I oktober har det generelt vært usikkerhet i markedene og rentene beveget seg mye opp og ned, samtidig som de har vært noe løsrevet fra hverandre. I USA har renten trukket opp, mens lengre renter har falt noe i eurolandene. Norske renter har steget i løpet av måneden. Kreditspreadene i Norge har også steget noe i perioden.

I oktober måned har de korte fondene levert god avkastning som følge av gradvis høyere rentenivå i Norge. De lengre fondene har gitt negativ avkastning som følge av stigende renter og noe økning i kreditspreadene. De fleste av fondene har gjort det noe svakere enn sine respektive indekser.

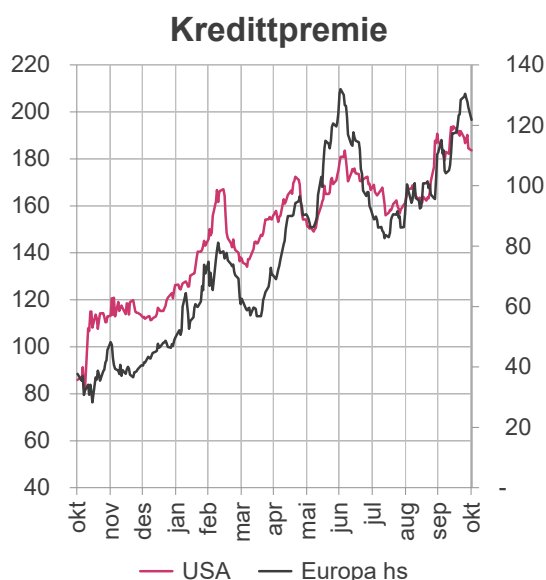
Kreditt

Kredittpåslaget mellom Barclays Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid ble 0,02 prosentpoeng høyere gjennom måneden og endte på 1,81 prosent. Statsrentene i alle de viktigste markedene steg jevnt de første tre ukene av oktober, før mye av denne bevegelsen reverserte seg mot slutten av måneden. Til slutt endte statsrentene noe høyere enn ved inngangen til måneden. Dette førte til en valutasikret månedssavkastning på om lag -0,55 prosent.

Kredittpåslaget lå relativt stabilt rundt nivået på 1,81 prosent gjennom måneden. For obligasjoner denominert i amerikanske og canadiske dollar gikk kredittpåslaget opp i oktober, mens det gikk ned for

obligasjoner i euro og britiske pund.

Oktober er vanligvis ikke blant de mest aktive i markedet for nyutstedelser, og det var det heller ikke denne gangen. Totalt kom det 141 nye obligasjoner til markedet med en verdi på USD 117 milliarder, noe som bidro til at det globale kredittobligasjonsmarkedet økte med 1,16 prosent. Blant store utstedere denne måneden var Morgan Stanley som utstedte for USD 6,5 milliarder og EUR 2,75 milliarder. I tillegg utstedte UnitedHealth Group Inc obligasjoner med USD 9 milliarder i pålydende.

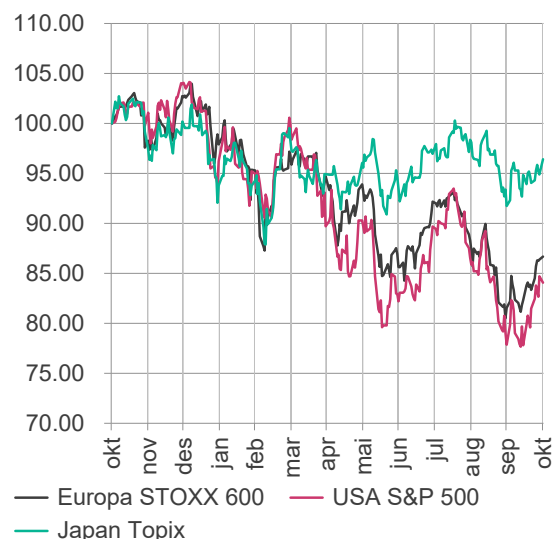
Aksjemarkedene

Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) steg med 7,1 prosent i oktober. Hittil i år er MSCI World ned 16,3 prosent. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 steg med 8,0 prosent i oktober, og den teknologitunge Nasdaq-indeksen var opp 3,9 prosent. Europa (STOXX 600) steg med 6,3 prosent, mens Kina (Shanghai composite) falt 4,3 prosent. Den økonomiske og politiske usikkerheten i Kina er høy, og børsene både i Kina og Hong Kong har utviklet seg svakt lenge. På bransjenivå var en-

ergi og industri sterkest med oppgang på henholdsvis 20,0 og 10,3 prosent. Kommunikasjon og diskresjonært konsum var svakest med oppgang på bare 1,0 og 1,8 prosent.

Europa, USA og Japan

Oktober var en måned med sterke aksjemarkeder i USA og Europa. Det er litt vanskelig å forklare oppgangen, men markedene har falt mye hittil i år, så det var kanskje ikke helt unaturlig med en «rekyl» oppover. En del av de siste makrotallene har vært bedre enn fryktet, og det ser ut til at Europa klarer å håndtere energikrisen uten katastrofale konsekvenser. Amerikansk økonomi holder seg også forbausende godt på tross av de store renteøkningene. Det er mulig at 2023 blir et år med en ganske «myk» landing i amerikansk økonomi.

Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar hadde avkastning på 1,6 prosent i oktober. Det valutasikrede fondet steg 6,4 prosent, der forskjellen skyldes at kronen styrket seg ca. 4 prosent. Avkastningen var 0,7 prosent bak referanseindeksen MSCI World. Målt i norske kroner bidro nord-amerikanske energiaksjer mest til indek-

savkastningen, i en periode der oljeprisen steg i underkant av 10 prosent. Fondet er i all hovedsak ute av energisektoren, og dette trakk fondet ned 0,7 prosent mot indeksen. Sammensetningen av kommunikasjonsselskaper bidro positivt. Hittil i år er fondets avkastning på minus 7,8 prosent, noe som er 2,1 prosent svakere enn indeksen.

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar steg 2,0 prosent i oktober. Dette var 1,3 prosent svakere enn referanseindeksen. Fondet består av én tredel industriselskaper, og disse trakk fondet opp om lag 1,3 prosent for måneden. Sammenlignet med indeksen tapte fondet på sammensetningen av materialselskaper. Hittil i år er fondets avkastning minus 21,5 prosent, noe som er 3,1 prosent svakere enn indeksen.

KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar falt 6,6 prosent i oktober. Avkastningen var 0,9 prosent sterkere enn indeksen. Nedgangen i fondet kan i all hovedsak tilskrives fall i det kinesiske aksjemarkedet. Hittil i år er fondets avkastning minus 14,5 prosent, noe som er 2,3 prosent bedre enn indeksen.

Norge

Den svake aksjemarkedsutviklingen fra september reverserte i oktober, tross vedvarende geopolitisk uro, resesjonsfrykt og videre stigning i lange renter. Den 10-årige renten i USA steg videre fra 3,8 prosent ved utgangen av september til 4,05 ved månedslutt, men flere spekulerer i at rentetoppen nærmer seg, og dette har påvirket børsene positivt. Rapportsesongen har i sum så langt vært god, med teknologisektoren som unntaket. Oslo Børs gjorde det bra i en europeisk kontekst, og OSEBX var opp 6,6 prosent, marginalt slått av OSEFX med en oppgang på 6,7 prosent. I Tyskland var DAX indeksen opp

5,1 prosent, mens FTSE (UK) var opp 2,9 prosent. Oljeprisen nådde et gjennomsnitt på USD 93.6/fat i oktober, opp fra USD 90.6/fat i september. Fulle gasslagre og mildvær gjorde at den europeiske gassprisen falt fra USD 320/fat olje ekvivalenter i september til USD 121/fat i oktober (den er i skrivende stund på USD 68/fat).

KLP AksjeNorge steg mer enn fondsindeksen i oktober, med 7,2 prosent mot indeksen på 6,7 prosent. De største positive bidragsyterne til fondet var våre overvekter i Hoegh Autoliners og Subsea 7, samt våre undervekter i Orkla, Tomra, SalMar og Gjensidige. Våre svakeste posisjoner i oktober var vår beholdning i Otovo, Bonheur og Airthings, samt våre undervekter i Autostore og Norsk Hydro. Så langt i år er AksjeNorge ned 3,6 prosent. Fondsindeksens er til sammenligning ned 9,4 prosent.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	16.4	15.4	2.66	15.8 %	2.2 %
S&P 500 Index	18.8	17.4	3.88	19.4 %	1.7 %
MSCI Europa	14.3	11.3	1.71	13.6 %	3.7 %
DAX Index (Frankfurt)	12.9	10.7	1.45	12.2 %	3.7 %
FTSE 100 Index (London)	13.3	9.1	1.59	14.5 %	4.2 %
CAC 40 Index (Paris)	13.1	10.2	1.62	15.4 %	3.5 %
MSCI Japan	14.9	12.4	1.25	8.5 %	2.6 %
MSCI AC Asia Pacific	11.0	11.9	1.22	10.9 %	3.2 %
Oslo Børs Hovedindeks	10.2	8.3	1.81	18.4 %	5.9 %
Oslo Børs Fondindeks	13.1	9.5	1.71	13.4 %	5.9 %
VINX 30 Index (Norden)	16.0	13.9	2.73	17.7 %	3.3 %
Stockholm 30 Index	20.8	16.0	2.00	9.9 %	3.7 %
Copenhagen 20 Index	17.2	13.3	4.31	24.4 %	2.5 %
Helsinki 25 Index	19.8	14.1	1.90	9.8 %	4.4 %
MSCI Emerging Markets	9.6	10.4	1.28	13.2 %	3.7 %
MSCI Brazil	5.9	6.1	1.66	26.8 %	11.6 %
MSCI Russia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
MSCI India	23.8	23.8	2.67	16.7 %	1.3 %
MSCI China	8.4	9.1	0.85	8.7 %	3.2 %

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.10.2022

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND								
KLP AksjeNorge Indeks P	6.53 %	6.59 %	-0.06 %	-2.14 %	-2.16 %	0.02 %	0.02 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
KLP AksjeNorge Indeks S	6.53 %	6.59 %	-0.06 %	-2.14 %	-2.16 %	0.02 %	0.02 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
KLP AksjeNorden Indeks P	3.22 %	3.28 %	-0.06 %	-17.93	-17.40 %	-0.52 %	0.68 %	VINXBNOKNI
KLP AksjeNorden Indeks S	3.23 %	3.28 %	-0.05 %	-17.85	-17.40 %	-0.45 %	0.68 %	VINXBNOKNI
KLP AksjeGlobal Indeks P	2.10 %	2.26 %	-0.16 %	-6.50 %	-5.76 %	-0.74 %	0.38 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Indeks S	2.10 %	2.26 %	-0.16 %	-6.48 %	-5.76 %	-0.71 %	0.38 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	6.83 %	6.97 %	-0.14 %	-18.62	-18.05 %	-0.57 %	0.38 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S	6.84 %	6.97 %	-0.13 %	-18.54	-18.05 %	-0.49 %	0.38 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S-1	6.83 %	6.97 %	-0.14 %	-18.60	-18.05 %	-0.55 %	0.38 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks P	3.09 %	3.08 %	0.01 %	-7.00 %	-6.56 %	-0.44 %	0.33 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks S	3.09 %	3.08 %	0.01 %	-6.99 %	-6.56 %	-0.43 %	0.33 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeVerden Indeks P	1.05 %	1.17 %	-0.11 %	-7.72 %	-7.02 %	-0.70 %	0.37 %	MSCI All Country World
KLP AksjeVerden Indeks S	1.06 %	1.17 %	-0.10 %	-7.67 %	-7.02 %	-0.65 %	0.37 %	MSCI All Country World
KLP AksjeFremv Markeder Indeks P	-7.25 %	-7.55 %	0.30 %	-16.46	-16.79 %	0.32 %	0.96 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeFremv Markeder Indeks S	-7.25 %	-7.55 %	0.31 %	-16.46	-16.79 %	0.33 %	0.96 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeEuropa Indeks P	2.16 %	2.25 %	-0.09 %	-11.37	-10.07 %	-1.30 %	0.72 %	MSCI Europe
KLP AksjeEuropa Indeks S	2.16 %	2.25 %	-0.08 %	-11.38	-10.07 %	-1.31 %	0.72 %	MSCI Europe
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	6.06 %	6.04 %	0.01 %	-13.48	-12.17 %	-1.31 %	0.67 %	MSCI Europe valutasikret
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S	6.07 %	6.04 %	0.02 %	-13.41	-12.17 %	-1.24 %	0.67 %	MSCI Europe valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks P	2.90 %	2.95 %	-0.05 %	-5.06 %	-4.68 %	-0.38 %	0.37 %	MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks S								MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks S-USD	7.82 %	7.91 %	-0.09 %	-19.44	-19.15 %	-0.29 %	0.37 %	MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret P	7.60 %	7.67 %	-0.07 %	-22.08	-21.71 %	-0.36 %	0.37 %	MSCI USA valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret S	7.61 %	7.67 %	-0.06 %	-22.01	-21.71 %	-0.30 %	0.37 %	MSCI USA valutasikret
KLP AksjeAsia Indeks P	-2.45 %	-2.62 %	0.17 %	-9.63 %	-8.30 %	-1.33 %	0.44 %	MSCI Pacific
KLP AksjeAsia Indeks S	-2.44 %	-2.62 %	0.17 %	-9.63 %	-8.30 %	-1.34 %	0.44 %	MSCI Pacific
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret P	4.13 %	3.98 %	0.15 %	-6.47 %	-5.26 %	-1.21 %	0.43 %	MSCI Pacific valutasikret
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret S	4.14 %	3.98 %	0.16 %	-6.40 %	-5.26 %	-1.13 %	0.43 %	MSCI Pacific valutasikret
SVANEMERKEDE FOND								
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar P	1.60 %	2.26 %	-0.66 %	-7.81 %	-5.76 %	-2.05 %	3.38 %	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar S	1.60 %	2.26 %	-0.66 %	-7.71 %	-5.76 %	-1.95 %	3.38 %	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik. P	6.36 %	6.97 %	-0.61 %	-19.10	-18.05 %	-1.05 %	3.14 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik. S	6.37 %	6.97 %	-0.60 %	-19.06	-18.05 %	-1.01 %	3.14 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar P	-6.61 %	-7.55 %	0.95 %	-14.53	-16.79 %	2.26 %	3.78 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar S	-6.60 %	-7.55 %	0.95 %	-14.44	-16.79 %	2.35 %	3.78 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	2.00 %	3.32 %	-1.32 %	-21.47	-18.32 %	-3.15 %	3.57 %	VINXBCAPNOKNI
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar S	2.01 %	3.32 %	-1.31 %	-21.40	-18.32 %	-3.08 %	3.57 %	VINXBCAPNOKNI
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar P	-0.25 %	-0.58 %	0.33 %	-18.18	-18.22 %	0.04 %	0.29 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar S	-0.24 %	-0.58 %	0.34 %	-18.25	-18.22 %	-0.03 %	0.29 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar P	0.09 %	0.11 %	-0.02 %	-0.33 %	-0.34 %	0.01 %	0.50 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 ldx
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar S	0.09 %	0.11 %	-0.02 %	-0.32 %	-0.34 %	0.02 %	0.50 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 ldx
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar P	-0.02 %	-0.11 %	0.09 %	-6.58 %	-6.59 %	0.02 %	0.35 %	Kombinasjonsindeks
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar S	-0.02 %	-0.11 %	0.09 %	-6.54 %	-6.59 %	0.05 %	0.35 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar P	0.75 %	0.85 %	-0.09 %	-8.25 %	-7.86 %	-0.39 %	0.60 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar S	0.76 %	0.85 %	-0.08 %	-8.22 %	-7.86 %	-0.36 %	0.60 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar P	2.62 %	3.07 %	-0.46 %	-12.09	-11.03 %	-1.06 %	1.83 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar S	2.62 %	3.07 %	-0.45 %	-12.08	-11.03 %	-1.05 %	1.83 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar P	4.44 %	5.19 %	-0.75 %	-15.92	-14.32 %	-1.60 %	3.08 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar S	4.44 %	5.19 %	-0.75 %	-15.89	-14.32 %	-1.58 %	3.08 %	Kombinasjonsindeks

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.10.2022

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
AKTIVE AKSJEFOND								
KLP AksjeNorge P	7.23 %	6.67 %	0.57 %	-3.61 %	-9.40 %	5.79 %	1.93 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
KLP AksjeNorge S	7.25 %	6.67 %	0.59 %	-3.45 %	-9.40 %	5.95 %	1.93 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
FAKTORFOND								
KLP AksjeGlobal Flerfaktor P	1.63 %	2.26 %	-0.63 %	-0.48 %	-5.76 %	5.28 %	6.31 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Flerfaktor S	1.69 %	2.26 %	-0.57 %	-0.40 %	-5.76 %	5.36 %	6.31 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret P	6.36 %	6.97 %	-0.61 %	-12.30	-18.05 %	5.75 %	6.24 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret S	6.37 %	6.97 %	-0.60 %	-12.26	-18.05 %	5.79 %	6.24 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor P	3.88 %	3.08 %	0.80 %	-0.84 %	-6.56 %	5.73 %	5.60 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor S	3.89 %	3.08 %	0.81 %	-0.71 %	-6.56 %	5.86 %	5.60 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor P	-5.52 %	-7.55 %	2.04 %	-10.31	-16.79 %	6.47 %	5.24 %	MSCI Emerging Markets
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor S	-5.51 %	-7.55 %	2.04 %	-10.66	-16.79 %	6.12 %	5.24 %	MSCI Emerging Markets
RENTEFOND								
KLP Pengemarked P	0.23 %	0.23 %	0.00 %	0.91 %	0.89 %	0.02 %	0.21 %	NBP Liquidity Low Risk Index
KLP Pengemarked S	0.23 %	0.23 %	0.00 %	0.93 %	0.89 %	0.04 %	0.21 %	NBP Liquidity Low Risk Index
KLP FRN P	0.19 %	0.22 %	-0.03 %	0.10 %	0.40 %	-0.30 %	0.23 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
KLP FRN S	0.20 %	0.22 %	-0.03 %	0.08 %	0.40 %	-0.32 %	0.23 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
KLP Kort Stat P	0.12 %	0.12 %	0.00 %	0.62 %	0.63 %	-0.02 %	0.06 %	NBP Norw. Gov. TB
KLP Kort Stat S	0.12 %	0.12 %	0.00 %	0.63 %	0.63 %	-0.01 %	0.06 %	NBP Norw. Gov. TB
KLP Obligasjon 1 år P	0.06 %	0.12 %	-0.06 %	-0.50 %	-0.33 %	-0.18 %	0.22 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
KLP Obligasjon 1 år S	0.06 %	0.12 %	-0.06 %	-0.49 %	-0.33 %	-0.16 %	0.22 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
KLP Obligasjon 3 år P	-0.40 %	-0.29 %	-0.11 %	-4.23 %	-4.44 %	0.21 %	0.67 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
KLP Obligasjon 3 år S	-0.40 %	-0.29 %	-0.11 %	-4.20 %	-4.44 %	0.24 %	0.67 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
KLP Obligasjon 5 år P	-0.79 %	-0.73 %	-0.06 %	-8.24 %	-8.39 %	0.15 %	0.37 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
KLP Obligasjon 5 år S	-0.78 %	-0.73 %	-0.06 %	-8.21 %	-8.39 %	0.17 %	0.37 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
KLP Statsobligasjon P	-0.82 %	-0.84 %	0.02 %	-5.37 %	-5.57 %	0.20 %	0.29 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
KLP Statsobligasjon S	-0.82 %	-0.84 %	0.02 %	-5.38 %	-5.57 %	0.19 %	0.29 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
KLP Kredittobligasjon P	-0.42 %	-0.31 %	-0.11 %	-4.56 %	-4.66 %	0.10 %	0.55 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
KLP Kredittobligasjon S	-0.42 %	-0.31 %	-0.11 %	-4.54 %	-4.66 %	0.12 %	0.55 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
KLP Obligasjon Global P	-0.78 %	-0.58 %	-0.21 %	-18.30	-18.22 %	-0.08 %	0.14 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
KLP Obligasjon Global S	-0.77 %	-0.58 %	-0.20 %	-18.25	-18.22 %	-0.03 %	0.14 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
FONDSPAKKER								
KLP Nåtid P	-0.23 %	-0.14 %	-0.09 %	-6.06 %	-5.95 %	-0.11 %	0.21 %	Kombinasjonsindeks
KLP Nåtid S	-0.22 %	-0.14 %	-0.08 %	-6.02 %	-5.95 %	-0.07 %	0.21 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont P	0.51 %	0.64 %	-0.13 %	-6.69 %	-6.58 %	-0.11 %	1.41 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont S	0.51 %	0.64 %	-0.12 %	-6.66 %	-6.58 %	-0.08 %	1.41 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont P	2.24 %	2.44 %	-0.20 %	-8.25 %	-8.22 %	-0.03 %	3.10 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont S	2.25 %	2.44 %	-0.19 %	-8.22 %	-8.22 %	0.00 %	3.10 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid P	3.91 %	4.17 %	-0.25 %	-9.84 %	-9.98 %	0.14 %	4.60 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid S	3.92 %	4.17 %	-0.25 %	-9.82 %	-9.98 %	0.17 %	4.60 %	Kombinasjonsindeks
SPESIALFOND								
KLP Alfa Global Energi S	5.64 %	0.13 %	5.52 %	12.52 %	-0.28 %	12.80	7.14 %	NBP Norw. RM1 Dur. 1 Idx
KLP Alfa Global Rente S	-0.44 %	0.13 %	-0.57 %	2.22 %	-0.28 %	2.50 %	1.84 %	NBP Norw. RM1 Dur. 1 Idx

	Effektiv rente ¹	Mod. durasjon	Mod. kred. durasjon	Løpetid
RENTEFOND				
KLP Pengemarked	3.64	0.15	0.56	0.61
KLP FRN	4.92	0.08	2.01	2.56
KLP Obligasjon 1 år	4.46	1.02	1.33	1.45
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	4.59	0.84	1.62	2.01
KLP Obligasjon 3 år	4.54	3.03	3.01	3.49
KLP Obligasjon 5 år	4.44	5.16	4.30	5.84
KLP Kort Stat	2.72	0.37	0.00	0.38
KLP Statsobligasjon	3.47	4.52	0.00	5.09
KLP Kredittobligasjon	4.87	3.07	3.16	4.00
KLP Obligasjon Global	5.03	5.90	5.83	8.79
KLP Obligasjon Global Mer Samf.ansvar	4.96	5.94	5.94	8.66
KLP Nåtid	4.35	2.50	3.01	3.99
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	4.46	2.43	3.01	4.07

¹For papir med flytende rente antas kupong å være lik som ved forrige rente-regulering og ut papirets løpetid. Effektiv rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for

²Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

³Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Fra og med 22.04.2022 har KLP-fondene innført andelsklasser.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

Source: Nordic Bond Pricing AS ("NBP"). All rights reserved. Neither NBP nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the NBP indices or underlying data. No further distribution of NBP data and/or usage of NBP indices for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without NBP express written consent. NBP and/or its licensors endeavors to ensure that information provided is accurate but does not guarantee its accuracy or reliability and accepts no liability for any direct or indirect loss or damage arising from inaccuracies or omissions. NBP and/or its licensors accepts no liability for any decision made or any action taken in reliance of the information.

KILDE grafer og nøkkeltall indekser: Bloomberg Finance LP

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 31.10.22	Volum pr. 31.10.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Indeks P	3130.66	4,695	0,18	100
KLP AksjeNorge Indeks S	3634.03	11,606	0,10	10 mill
KLP AksjeNorge Indeks N	926.09	226	0,10	100
KLP AksjeNorden Indeks P	6317.50	4,268	0,18	100
KLP AksjeNorden Indeks S	925.82	980	0,10	10 mill
KLP AksjeNorden Indeks N	925.54	250	0,10	100
KLP AksjeGlobal Indeks P	2116.73	9,722	0,18	100
KLP AksjeGlobal Indeks S	5186.76	35,870	0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks N	1011.67	1,026	0,10	100
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	2730.97	2,299	0,25	100
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S	3064.84	25,241	0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S-1	3019.25	780	0,22	1 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret N	926.79	455	0,13	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks P	1495.08	5,760	0,33	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks S	1500.93	6,596	0,25	10 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks N	1006.80	14	0,25	100
KLP AksjeVerden Indeks P	4439.60	4,516	0,25	100
KLP AksjeVerden Indeks S	996.57	302	0,13	10 mill
KLP AksjeVerden Indeks N	996.58	136	0,13	100
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks P	2048.90	1,893	0,28	100
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks S	2104.89	11,782	0,18	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks N	885.73	91	0,18	100
KLP AksjeEuropa Indeks P	1429.20	884	0,20	100
KLP AksjeEuropa Indeks S	2224.57	2,299	0,10	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks N	952.17	91	0,10	100
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	1399.35	260	0,23	100
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S	1944.37	539	0,13	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret N	926.47	49	0,13	100
KLP AksjeUSA Indeks P	2427.73	3,189	0,20	100
KLP AksjeUSA Indeks S		0	0,10	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks S-USD	4319.68	7 934	0,10	USD 3 mill
KLP AksjeUSA Indeks N		0	0,10	100
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret P	1695.34	591	0,23	100
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret S	2918.23	554	0,13	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret N	923.17	10	0,13	100
KLP AksjeAsia Indeks P	1512.81	535	0,20	100
KLP AksjeAsia Indeks S	2061.27	672	0,10	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks N	954.88	18	0,10	100
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret P	1508.71	164	0,23	100
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret S	1445.54	265	0,13	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret N	955.12	3	0,13	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar P	1736.87	6,454	0,18	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar S	1020.53	427	0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar N	1020.06	9	0,10	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret P	1226.37	1,838	0,23	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret S	939.14	47	0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret N	939.16	1	0,13	100
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar P	812.00	238	0,28	100
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar S	898.77	445	0,18	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar N	898.66	0	0,18	100
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	1311.01	2,706	0,18	100
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar S	901.56	42	0,10	10 mill
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar N	901.37	0	0,10	100
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar P	797.58	2,380	0,20	100
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar S	925.82	188	0,12	10 mill
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar N	925.42	0	0,12	100

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 31.10.22	Volum pr. 31.10.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar P	998.95	500	0,10	100
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar S	999.12	259	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar N	999.42	0	0,09	100
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar P	918.67	3	0,22	100
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar S	975.26	-	0,12	10 mill
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar N	975.32	0	0,12	100
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar P	956.43	13	0,22	100
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar S	972.80	146	0,13	10 mill
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar N	972.79	0	0,13	100
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar P	1049.15	34	0,22	100
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar S	966.62	158	0,15	10 mill
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar N	966.67	0	0,15	100
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar P	1126.45	82	0,22	100
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar S	959.38	-	0,15	10 mill
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar N	959.54	0	0,15	100
KLP AksjeNorge P	9301.10	252	0,75	100
KLP AksjeNorge S	919.18	6,795	0,50	10 mill
KLP AksjeNorge N	918.97	31	0,50	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor P	2712.19	755	0,27	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor S	1018.98	14,759	0,15	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor N	1018.88	10	0,15	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret P	1734.82	61	0,30	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret S	941.95	-	0,17	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret N	941.97	12	0,17	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor P	1503.32	56	0,45	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor S	1016.62	1,955	0,30	10 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor N	1016.38	0	0,30	100
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor P	1152.55	30	0,40	100
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor S	918.45	1,593	0,25	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor N	918.58	0	0,25	100
KLP Pengemarked P	1009.54	1,292	0,10	100
KLP Pengemarked S	1004.68	3,067	0,09	10 mill
KLP Pengemarked N	1004.90	0	0,09	100
KLP FRN P	1051.95	745	0,10	100
KLP FRN S	1000.69	799	0,09	10 mill
KLP FRN N	1000.99	0	0,09	100
KLP Kort Stat P	1007.26	2,175	0,10	100
KLP Kort Stat S	1003.97	1,200	0,09	10 mill
KLP Kort Stat N	1004.24	0	0,09	100
KLP Obligasjon 1 år P	1008.25	734	0,10	100
KLP Obligasjon 1 år S	998.25	439	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 1 år N	998.47	4	0,09	100
KLP Obligasjon 3 år P	983.18	249	0,10	100
KLP Obligasjon 3 år S	983.83	918	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 3 år N	984.04	101	0,09	100
KLP Obligasjon 5 år P	1176.60	1,316	0,10	100
KLP Obligasjon 5 år S	971.07	74	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 5 år N	971.27	0	0,09	100
KLP Statsobligasjon P	922.47	488	0,10	100
KLP Statsobligasjon S	988.90	986	0,09	10 mill
KLP Statsobligasjon N	989.09	130	0,09	100
KLP Kredittobligasjon P	1010.21	4,000	0,10	100
KLP Kredittobligasjon S	982.50	244	0,09	10 mill
KLP Kredittobligasjon N	982.79	0	0,09	100
KLP Obligasjon Global P	865.03	321	0,20	100
KLP Obligasjon Global S	876.71	26,090	0,12	10 mill
KLP Obligasjon Global N	923.68	0	0,12	100

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 31.10.22	Volum pr. 31.10.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP Nåtid P	893.29	640	0,22	100
KLP Nåtid S	977.21	105	0,12	10 mill
KLP Nåtid N	977.29	0	0,12	100
KLP Kort Horisont P	994.33	174	0,22	100
KLP Kort Horisont S	972.54	10	0,13	10 mill
KLP Kort Horisont N	972.56	0	0,13	100
KLP Lang Horisont P	1965.18	861	0,22	100
KLP Lang Horisont S	961.05	30	0,15	10 mill
KLP Lang Horisont N	961.11	0	0,15	100
KLP Framtid P	1588.33	1,124	0,22	100
KLP Framtid S	949.70	92	0,15	10 mill
KLP Framtid N	949.72	30	0,15	100
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi S	1837.35	2,142	0,80*	1 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente S	1002.73	1,449	0,80*	1 mill
Totalvolum		240,872		

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår kan det ta noen flere dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar (nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer ved brev forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasvingninger.